

Кабінет Міністрів України

ДЕПУТАТСЬКЕ ЗВЕРНЕННЯ

*Щодо внесення змін до Постанови
КМУ №560 від 16.05.2024*

Із повідомлень, поширених у засобах масової інформації та соціальних мережах, стало відомо про ситуацію, що набула значного суспільного резонансу, пов'язану з мобілізацією у місті Кривий Ріг чоловіка, який самостійно виховує малолітню дитину.

За оприлюдненою інформацією, зазначений громадянин двічі звертався до територіального центру комплектування та соціальної підтримки з метою отримання відстрочки від призову на військову службу, надавши відповідні документи на підтвердження підстав для її отримання. Проте за результатами розгляду поданих заяв йому двічі було відмовлено у наданні відстрочки. У подальшому зазначеного громадянина було призвано на військову службу, внаслідок чого малолітня дитина фактично залишилася без належного батьківського піклування.

Це свідчить про наявність системної проблеми нормативно-правового регулювання порядку надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації особам, які фактично самостійно виховують дітей.

Відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України «Питання проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період» №560 від 16.05.2024 для підтвердження права на відстрочку один із батьків повинен надати документи, що підтверджують позбавлення іншого з батьків батьківських прав або рішення суду про самостійне виховування та утримання дитини. Разом із тим на практиці існує значна кількість випадків, коли дитина фактично проживає та виховується виключно одним із батьків, тоді як інший із батьків формально не позбавлений батьківських прав, однак фактично не бере участі у вихованні, догляді та утриманні дитини.

Особливої уваги потребують випадки, коли зазначені обставини вже встановлені судом під час вирішення сімейного спору. Відповідно до положень Сімейного кодексу України суд при розгляді справ про розірвання шлюбу або спорів між батьками визначає місце проживання малолітньої дитини з урахуванням принципу забезпечення її найкращих інтересів, досліджуючи докази, оцінюючи ставлення кожного з батьків до виконання своїх батьківських обов'язків, фактичну

участь у вихованні дитини та інші обставини, що мають істотне значення для справи. Отже, судове рішення про визначення місця проживання малолітньої дитини разом із батьком фактично підтверджує, що саме він забезпечує постійний догляд, виховання, утримання та належні умови для її життя.

Попри це, чинна редакція зазначеної постанови не відносить рішення суду про визначення місця проживання дитини до переліку документів, які підтверджують право на відстрочку від призову під час мобілізації. Натомість вимагається подання окремого рішення суду саме про самостійне виховання та утримання дитини або документів про позбавлення іншого з батьків батьківських прав, хоча чинне законодавство не встановлює обов'язку звернення до суду з окремою вимогою про встановлення факту самостійного виховання у кожному випадку, коли один із батьків фактично одноосібно здійснює батьківські обов'язки.

Таким чином, навіть за наявності чинного судового рішення, яким визначено місце проживання малолітньої дитини разом із батьком, останній може бути позбавлений можливості реалізувати гарантоване законом право на відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації виключно з формальних підстав. Такий підхід свідчить про наявність прогалини у правовому регулюванні, не узгоджується з фактичними сімейними правовідносинами, створює надмірний формалізм під час розгляду заяв про надання відстрочки та не забезпечує належного захисту найкращих інтересів дитини, яка фактично виховується одним із батьків.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 16 Закону України «Про статус народного депутата України»,

ПРОШУ:

Внести зміни до Постанови Кабінету Міністрів України «Питання проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період» №560 від 16.05.2024, якими передбачити врахування факту утримання дитини одним із батьків як підставу для надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації.

Народний депутат України

Олексій ГОНЧАРЕНКО

